

ТЫЗЭКЬОТМЭ – ТЫЛЪЭШ!

Адыгэ макъ

Голос
адыга

1923-рэ ильесым
гъэтхапэм
къышегъэжъагъэу къидэкы

№ 116 (22086)

2020-рэ ильэс

БЭРЭСКЭЖЬЙИ
БЭДЗЭОГЬУМ и 8

ОСЭ ГЪЭНЭФАГЪЭ ИИЭП

къыхэтутыгъэхэр ыкы
нэмикі къэбархэр

тисайт ижъугъотштых

WWW.ADYGOVOICE.RU

6 +

Адыгэ Республикаэм и Правительствэ игъээзет

ЯофшIэн рагъэжъэжьы

Зекон отраслэр кызэуухыжыгъэным
фытегъэпсыхъэгъэ апэрэ едзыгъор
Адыгеим щырагъажаэ. Бэдзэогъум
и б-м мыш фэгъэхыгъэ унашьом
кIэтхапъ Адыгэ Республикаэм и Лы-
шхъэу Къумпыл Мурат.

Ащ кызэрэшиорэмкэ, апэрэ едзыгъом кыдынхэлтыгъэу экскурсион-
нэ организациехэм, унэе
санитар купхэр зиэ тур-
предприятиехэм яофшIэн
рагъэжъэжьын амал яэшт.
Ау Роспотребнадзорым
ишапхъэхэр зыгъэцэклэрэ
организациехэм арых ту-
ристхэр къезгъэблэгъенхэ
зылэкъыштхэр. Ащ фэш
АР-м зеклонымрэ курорт-
хэмрэкэ и Комитет шэп-
хэе гъэнэфагъэхэр ышта-
гъэх.

Шыгу къэдгъэкъыян, коронавирусыр кызып-
хъягъэхэм япчагъэ республикэм нахь макъэ
зыщхъурэм ыуж зеклон-
ным епхыгъэ организа-
циехэм яофшIэн псынкэу
рагъэжъэжьын амал яэ-

ным фэшI шапхъэу (стан-
дартэу) щылхэм ягъэц-
кIэн зыфагъэхъазырынэу
аралогъагь.

Непэрэ мафэм ехъул-
лэу чылпэ мини 2,5-рэ
фэдиз зиэ хъакIещ ыкы
нэмикі объект шъэнны-
къом клахъэрэм цыфхэр
рагъэблэгъенхэм фэхъа-
зырих.

ХъакIеу къакIохэрэм
республикэр шуукIэ агу
къинэжынэм, дэгъоу за-
гъэпсэфынэм афэшI зе-
клоным ипредприятиехэм
амалэу яэр зэкIэ рагхыл-
лэ. Экскурсионхэм къа-
щегъэжъагъэу экстремаль-
нэ аттракционхэм анэсэу
юфтхъабзэхэр зэхашх.

Мы ильэсым Ѣынгъон-
чэенным имызакъоу, сани-
тарнэ шапхъэхэм ягъэц-

кIэн кыдалтыгъэнир пшъэ-
риль шъхъа.

Адыгеим къакIохэрэр
чылпэ дахэхэм клонхэ,

шуагъэ къытэу яуахъэ
агъэхон альэкыщ. Ахэм
ащыщых зыми фэмидэ
чыопсым ыкы тарихым

ясаугъэтхэр: тыди Ѣызэ-
льашлэрэ зыгъэпсэфылпэу
Лэгъо-Накъэ, поселкэу
Гъозэрылпъ, Партизанске

гъэхъунэр, дольменхэр,
нэмикхэри.

АР-м и Лышхъэ
ипресс-къулыкъу

Адыгэ Республикаэм и Лышхъэ иунашъу

Рэзэныгъэ тхыль ятыгъэным ехыилагъ

Хабзэм игъэптиенкэ ыкы цыфхэм ярэхъатныгъэ
икъэухъумэнкэ гъэхъагъэхэр зэрялхэм афэшI рэзэ-
нгъэ тхыль ятыгъэнэу:

1) **Бражников Андрей Николай ыкъом** — Адыгэ
Республикэм хэгъэгу клоцI юфхэмкэ и Министерст-
вэ гъогуухэм Ѣащынэгъончъэнымкэ и Къэралыгъо
инспекции гъогу-патруль къулыкъумкэ ивзвод хэу-
шхъафыкъыгъэ инспектор шъхъаэ;

2) **Замятин Игорь Игорь ыкъом** — Адыгэ Респу-
бликэм хэгъэгу клоцI юфхэмкэ и Министерст-
вэ

гъогуухэм Ѣащынэгъончъэнымкэ и Къэралыгъо ин-
спекции гъогу-патруль къулыкъумкэ ибатальон хэуш-
хъафыкъыгъэ хэхъэрэ взводэу N 2-м инспектор
шъхъаэ;

3) **Ковтунов Алексей Николай ыкъом** — Адыгэ
Республикэм хэгъэгу клоцI юфхэмкэ и Министерст-
вэ гъогуухэм Ѣащынэгъончъэнымкэ и Къэралыгъо ин-
спекции гъогу, техническэ надзорымкэ и Гъэорышл-
пэ иотдел ипашэ игуадээ, иотделение ипашэ;

4) **ХъакIмэфэ Алый Пшымафэ ыкъом** — Адыгэ

Республикэм хэгъэгу клоцI юфхэмкэ и Министерст-
вэ гъогуухэм Ѣащынэгъончъэнымкэ и Къэралыгъо ин-
спекции гъогу-патруль къулыкъумкэ ибатальон хэуш-
хъафыкъыгъэ хэхъэрэ взводэу N 1-м инспектор.

Адыгэ Республикаэм и Лышхъэ
Къумпыйл Мурат
къ. Мыекъуапэ,
бэдзэогъум и 3, 2020-рэ ильэс
N 139

ІофшIэн зэфыщтыкIэхэм атегущыIагъэх

Къэралыгъо Думэм физическэ культурэмкэ, спортымкэ, туризмэмкэ ыкли ныбжыкIэхэм яофхэмкэ и Комитет хэтэу Хасанекъо Мурат «Единэ Россиен» кыфишигъэ пшьэрлыр ыгъэцакIэзэ, партием и Тхаматэу Д. А. Медведевым ирегион общественнэ приемнэу Адыгэ Республикэм щылэм йофшIэннымкэ фитыныгъэу яэхэр къэухумэгъэнхэм епхыгъэ йофыгъохэмкэ мэкьюогъум и 30-м зэпэудзыгъэ шыкIэм тетэу зэдэгущыIагъу цыфхэм щадыриагъ.

Республикэм исхэм ащищэм зыкыфэзыгъэзагъэмэ Ленин-лофшIэн зэфыщтыкIэхэм япхы-град хэкум щылэм предприятие-гъе упчIэхэр депутатым къы-ратыгъэх. Гушылэм пае, Мы-куапэ дэс нэбгырэ заулэу ащ

Джаш фэдэу нэбгырэ заулэ-ащ къельэлгүр япредприятие-хэр зэхагъэкIыжы зыхукIэфитыныгъэу, социальнэ гарантиеу яэштхэр къафызэхифынэу.

— Непэ зыкысфэзыгъэзагъэмэ яофхэм зэрахапльхээрэм съхъякIэ гүун льысфыщ. Мы охтэ бластьэм упльэкунхэр зэхээшщэрэ къулькIуухэм ахэм яофхэмкэ зафэзгъэзэшт. Ауанах шхъялэу сэ слытэрэр хэгъэгуми, республикэм япашхэм яофшIэннымкэ цыфхэм юпилэгъу ягъэгъотыгъэнэм зэрафэлъякIэу аклуачэ зэрэрахылIэрэр ары, — хигъэунэфыкIигъ Хасанекъо Мурат.

Дистанционнэ яофшIэнным епхыгъэ законопроектым хэпплэнхэу Къэралыгъо Думэм зэрэрахылIагъэм фэш «Единэ Россиен» ипащхэм зэрафэрэзэр Мыекуапэ щыл юристым депутатым риуагъ.

— Сэ сишошкIэ, дистанционнэ яофшIэнным епхыгъэ законопроектуу партиеу «Единэ Россиен» кыгъэхъазырыгъэр джыре шапхъэхэм адештэ. ЙофшIэннымкэ цыфхэм яфитынгъэхэр мафэ къес къэзыухумэрэ юристым уасэу ащ къыфишигъэм ар къеушыхъаты, — къыуагъ Хасанекъо Мурат.

Адыгэ Республикэм игэцэклэхэзэ, яофхъабзэр зэрэхахаагъэр хэзгъэунэфыкIы сшоонгъуагъ.

КАНДОР Анзор.

Урысые Федерацием и Федеральнэ ЗэлукIэ и Къэралыгъо Думэ идепутат илээпилэгъу.

Нахь куу зэхашIэшт

#Времядлясемьи

Всероссийский флешмоб
ко Дню семьи, любви и верности

24.06-08.07

Урысые Народнэ фронтым «Проект Жизнь» зыфиорэ генеалогическэ гупчэр игъусэу унагъохэм ятирихъхэр къызщыраотыкIыщт проект тикъэралыгъо щызэхаштэ.

Унагъом, шуульэгъум ыкИи зыкыпкагъэм я Мафэ фэгъэхъыгъэу #ВремядляСемьи зыфиорэ флешмоб тикъэралыгъо щырагъэкоклы. Зэхщаклохэм къызэрхагъэшыгъэмкэ, цыфхэм мэфэкын анаэ тырадзэным, унагъом имехъян къэлтигъэным ар фэлорышэштэ. Ахэм къызэралытагъэмкэ, акциин нэбгырэ мин 60-м ехъу хэлэжъэштэ, социальнэ хытыум милион 12-м ехъу зэльиубытштэ.

— Анахь мэхъянэ ин зиэ мэфэкIэм ащищым ипэгъокIэу яофхъабзэр зэхэтэштэ. Аш хэлэжъэштхэм янэ-ятэхэр, янэжъятэхъхэр нэуасэ зыщызэф-

хуугъэхэ лъэхъаным «агъээжын», е ежхэм яшхъэгүсэ зыщальэлгүрэгъэ уахтэр агу къагъэкIыжын фае, — къыуагъ Урысые Народнэ фронтым ишьольыр къутамэу Адыгейим щылэм иактивистэу Елена Зезюкинам. Яофхъабзэм хэлажъэхэрэм социальнэ нэклубгохэм сурэтилти къарагъэхъан фае — нэуасэ зыщызэфхүгъэхэ уахтэм шытырахыгъэймэрэ непэрэ мафэм ашыгъэ сурэтилмэрэ. Ахэм ачэгь тарихыр клатхэшт ыкИи акциин итегхэу — #ВремядляСемьи ыкИи #8июля пагъэцжын фае. Сыд фэдэ социальнэ нэклубгохэм флешмобым ухэлэжъэн пльэ-

кыщт. Аш къарагъэхъэгъэ пстэури акциин сайтэу «времядлясемьи.рф.» зыфиорэм итыштых. Зэфхъысыжъхэр бэдээгъум и 8-м ашыштых.

Флешмобым нэмикIэу, «Инстаграм» нэклубгъюм активистхэм интерактивнэ маскэ-джэгукIэ щызэхашагъ. Джаш фэдэу «ВКонтакте» зыфиорэмкI яофхъэбзэ гъэшэгъонхэр рагъэкоклыщтых. Пстэури зыфэгъэхъыгъэр унагъом имехъянэ цыфхэм джыри нахь куу къаурулонир, аш уасэу фашырэм зыкъеэгэтигъэныр ары.

ГҮОНЭЖКЫКЬО Сэтэнай.

Урысыбзэр нэбгырэ 1587-мэ атышт

Лъэныкъо пстэумкIи ашпъэрэ гъэсэныгъэ зээзыгъэгъоты зыштоигъохэм бэдээгъум и 6 — 7-м урысыбзэмкэ экзамен атышт. Ар мыгъэ нэбгырабэмэ аты зэраштоигъом къыхэкIыкIэ апэрэу мэфитуурэ ре-коклыщт. Санитарнэ шапхъэхэр гъэльэшыгъэу къыдыхэлтытэгъэштых.

АдыгейимкIэ еджапIэр къэзы-зекIэ игъом технологическэу, хэр амыгъэфедэнхэм фэш ушэхуугъэ 1587-рэ урысыбзэмкэ санитарнэу зэтырагъэпсиха-тынхэр зыщыкIоштхэ аудито-зыкIи ушэтийнэм хэлэжъэштых. гъэх. Еджаклохэм маскэхэр, Ыалъэ-

зекIэигъом технологическэу, хэр амыгъэфедэнхэм фэш ушэхуугъэ 1587-рэ урысыбзэмкэ санитарнэу зэтырагъэпсиха-тынхэр зыщыкIоштхэ аудито-риихэм жыэр зыгъэкъэбзэрэ пкыгъохэр ачлаагъеуцагъэх. Аш

даклоу метрэ 1,5-рэ азыфагоу агъэтысштых. Джаш фэдэу экзамен тигъор зэклихь, фэбэ дэдэ къызэрхуугъэм къыхэкIыкIэ мыш сплит-системхэр ачлаагъеуцагъэх.

— Цыфым температурэ илэв агъэунэфымэ экзаменыр рагъэтиштэп. Бэдээгъум и 25-м улж ушэтийнр зыщатыжыщт мэфэ тедэхэр ахэм афагъэнэфштых, — къыщауагъ Мьеекъопэ къэлэ администрацием гъэсэнгъэмкIэ и Комитет.

Мы ильэсым аттестат къара-

тыныр урысыбзэмкIэ ЕГЭ-м епхыгъэп. Адрэ предметхэмкIи экзаменхэр джаш фэд. ХэдгээнэфыкIымэ тшоонгъу, мыгъэ еджапIэр къэзыуххэрэр алшээрэ еджапIэм чэхъанхэмкI ядокментхэр шышхъэум и 17-м нэс рагъэхъинхэ амал я. А яофымкIэ къынгыгъо хафхэрэм апае техническэ Илээгъум ипунктхэр къызэуахыгъэх: гурит еджапIэу N 9-м (Мьеекъупэ) ыкИи гурит еджапIэу N 24-р (Ханскэм).

ІШШЫНЭ Сусан.

Лэжыгъэм идэгъугъэ къыщыкIагъэп

Адыгейим ичыгулэжхэм мы мафэхэм етлупшигъэу бжыхъэсэ лэжыгъэхэр Iуахыжы. ПстэумкIи гектар 106825-рэ ар мэхъу.

Хээр пстэумкIи гектар 14213-бэу мыш къизыхыгъэр, ар цент-рэ хуущтыгъ, ар алохъыгъах. нер 53,2-рэ, Джэджэ районым ичыгулэжхэр ары. Коцым пстэумкIи гектар 92154-рэ рагъэубытагъягъ. Блэкыгъэ

ильтэсэм алохъынэу халхъэгъэм нахьи ар гектар мин фэдиз-кIэ нахьыб. Ызыныкъо нахьыбэр

хагъэкIыгъ. ГуритымкIэ льтагъягъ, центнер 54,4-рэ къирахы. КъирахырэмкIэ макIэу ахэм ауж итих Шэуджэн районым ичыгулэжхэр. Гектар 14150-рэ мы лэжыгъэм рагъэубытагъягъ, 8300-раложыгъах, центнер 54-рэ къеты.

Коцым даклоу рагсыр зыпхыгъягъэхэм алохъы. Зэклихь, гектар 10178-рэ мэхъу. ГуритымкIэ льтагъягъ, центнер 23,5-рэ аш къирахы. МыщкIи Джэджэ районыр апэ ит. За рагсыр гектарын, гуритымкIэ льтагъягъ, центнер 31,6-рэ къеты.

Гъэрекло бжыхъэу лэжыгъэр зыщихъалхъягъэм къышыублагъзу ом изытет чыгулэжхэмкI эдэгъушуаагъэп. Зэ огуульэ, гъатхэм щыргъукI къэххуугъагъ, етланни ошх ѿмызIэр къыкIэльтигъуагъ. А зэпстэумэ лэжыгъэм яягъэ рагъэкIыгъ. Чыгулэжхэм, гъэтээ ягъэшшагъэмэ, бэкIэ нахь макIэу къизыхыжхэрэр ахэтих. Ареу ѿтыми, лэжыгъэм идэгъугъэ иягъэ ригъэкIыгъэпшь, осэ тэрэзкIэ IуагъэкIынэу мэгүгъэх.

ХҮҮТ Нэфсэт.

АР-м и Парламент

ХэбзэшIу зэрэхъугъэу

АР-м и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Тхьаматэу Владимир Нарожнэмрэ ащ игуадзэу Шъэо Аскэррэ, хэбзэшIу зэрафэхъугъэу, бжыхасэхэм яложыгъом чыгуулэжхэм ахэхъэгъагъэх. Блыпэ мафэу куягъэм ахэр Кощхэблэ, Джэджэ ыкIи Шэуджэн районхэм ашылагъэх.

ЫпэрапшIу Къэралыгъо Советым — Хасэм идепутатхэу чыгуулэжхыным пыльхэм адэжь куягъэх. Апэу зихасэхэр къаптыхъагъэр Кощхэблэ районным ит хызызметшIэпIэ анах инэу, анахыбэу чыгу зылжыхъэрэм ашыщэу депутатэу Зыхъэ Зураб зипацэр ары.

Мыгъэ Iуахыжынэу коц гектар 650-рэ, хьэу — 50 ыкIи рапс гектар 300 ащ щапхынгъагъэх. Хъэм иложын аухыгъ. Зураб къизериуагъэмкэ, гуртымкэ льытагъэу ащ центнер 45-рэ къирахыгъ. Мы уахьтэм коцымрэ рапсымрэ алохъых. Гъатхэр къизехъем ом зэхъокыныгъабэу фэхъугъэм, зэ щыргъукыгъ, нэужум огүгъэ, яягъэ къекуагъ. Коц гектарым, гуртымкэ льытагъэу, центнер 45-рэ къеты. Гъэрэ мы хызызметшIэпIем къирхыжыщтыгъэм егъэшагъэмэ, ар центнер 20 фэдизкэ нахь мак!. Арэу щитми, лэжыгъэм изытет ом иягъэ екIыгъэп, коцыр гъомылапхъэ зыхашыкырэ анах дэгүхэм афэдэ хуу-гъэ. Ар Парламентым ипащхэми къыхагъэшыгъ.

Зураб къизериуагъэмкэ,

рапсым ом зыпари ришагъэп. Мы культурэр анахыбэу феде къэзыхъихэрэм ашыщ, ау анах къэгъэкыгъуаехэм ясатыр хэт. Ареу щитми, мы хызызметшIэпIем ирапс урыгушонэу хуу-гъэ. Гуртымкэ льытагъэу, зы гектарым центнер 27-рэ къыщирахыжы.

— Мыгъэ ом иягъэ къизэриуагъэхэм имызакью, бжыхасэхэм зыщышушэнхэ фаеу, гъэтхасэхэр чыгум зыщырагъекущтхэ уахьтэр зэпахыре узэу дунаир зэлъызыкгъюзэм зызнишомбгъурэм тэфагъ. Ау ащ пае тичыгуулэжхэм яофшэн къагъэуцугъэп, санитарнэ шапхъэхэр къыдальтихээ бжыхасэхэм иоф адашлагъ, гъэтхасэхэр апхыгъэх, — къыхигъэшыгъ. Коц гектарым, гуртымкэ льытагъэу, центнер 45-рэ къеты. Гъэрэ мы хызызметшIэпIем къирхыжыщтыгъэм егъэшагъэмэ, ар центнер 20 фэдизкэ нахь мак!. Ареу щитми, лэжыгъэм изытет ом иягъэ екIыгъэп, коцыр гъомылапхъэ зыхашыкырэ анах дэгүхэм афэдэ хуу-гъэ. Ар Парламентым ипащхэми къыхагъэшыгъ.

Мыгъэ Iуахыжынэу бжыхасэхэр мы хызызметшIэпIем илэжыгъэ егоуагъэхэп. Коцым, гуртымкэ льытагъэу, центнер 50-рэ хуу къыщирахыжы, 60-рэ нэсэу къэзитыре хыасэхэри ялэх, рапс гектарым центнер 30-рэ хуу къеты.

Мэккумэш хызызметым ильэс-сыбар езылхыгъэ Владимир Нарожнэр хыасэхэр зэрэзери-гъэльэгъугъэхэм имызакью,

хъэсэ коц гектар 2000-рэ хуу, рапсэу 800 фэдиз ыкIи хьэ гектар 400 апхыгъагъ. Хъэм иложын мыщи щаухыгъ. Мыхъамэт къизериуагъэмкэ, зы гектарым, гуртымкэ льытагъэу, центнер 54-рэ къытыгъ. Мы уахьтэм коцымрэ рапсымрэ Iуахыжых, азыныкъор ханьгъагъ.

Ом зэхъокыныгъэу фэхъугъэхэр мы хызызметшIэпIем илэжыгъэ егоуагъэхэп. Коцым, гуртымкэ льытагъэу, центнер 50-рэ хуу къыщирахыжы, 60-рэ нэсэу къэзитыре хыасэхэри ялэх, рапс гектарым центнер 30-рэ хуу къеты.

Мэккумэш хызызметым ильэс-сыбар езылхыгъэ Владимир Нарожнэр хыасэхэр зэрэзери-гъэльэгъугъэхэм имызакью,

хызызметшIэпIем шыкIеу агъэфедэхэрэм, чылэпхъакIеу апхыхэрэм, лэжыгъэу хальхагъэхэм зэрэшушIэхэрэм акIэупчагъ, иеплъыкIэхэр къыриотыгъигъэх.

Мыхъэм ауж Шэуджэн районнымкэ республике Парламентым идепутатэу Къэгъээжэй. Мурат зипэшэ хызызметшIэпIеу «Заря» зыфиорэм клонхэу щитыгъ, ау ащ бжыхъэсэ лэжыгъэм иложын щаухыгъэу къычэкигъ. Тыэрэшагъэгъозагъэмкэ, зэхэтэу зэкэ Iуахыжыхээр штэмэ, гуртымкэ льытагъэу, зы гектарым центнер 60-рэ хуу къирахыгъ.

Мы районым ичыгуулэжхэм ашыщэу Лъэустэнджеэл Мадинэ Парламентым идепутатэп, ау ар зипэшэ хызызметшIэпIеу ООО-у «Премиум» зыфиорэр республикэм анах пэрытэу итхэм ашыщ. Ары ащ ихыасэхэм къызкыашуцгъэхэр. Бжыхъэсэ коц гектар 1830-рэ, рапсэу 300 ыкIи хэгектари 170-рэ мигъэ Iуахыжыхынэу хальхагъагъ. Хъэри рапсэри алохыгъах. Гуртымкэ льытагъэу центнер 55-рэ зы хъэ гектарым къирахыгъ, центнер 30-рэ хуу рапсэри къытыгъ. Коцым щыщэу гектар 700-рэ льытагъэу, гуртымкэ льытагъэу, центнер 60 къирахы.

Парламентым ипащхэхэр бжыхасэу Iуахыжыхэрэм ямызакью, гъэтхэсэ лэжыгъэу хызызметшIэпIем къагъэкыхэрэри зэрэгэлэгъугъэх. Тыгъэгъазэмрэ натрыфимрэ мы уахьтэм язытет уигъэрэзэнэу щит, ау охтэ благъэм къемышхимэ, огур ягоощт.

Джаш фэдэу къеклошт ильэс-сыбар Iуахыжыши бжыхъэсэ лэжыгъэхэм япхын чыгур зэрэфагъэхазырээм, чылэпхъакIеу ащ пае мигъэ апхыгъэхэм, къэралыгъо IэпIэгъум, нэмыкI лъэнныкъохэм чыгуулэжхэм адытегущыагъэх.

Пстэумэ ауж Владимир Нарожнэмрэ Шъэо Аскэррэ яеплъыкIэхэр къыралотыкызэ, альгъугъэхэм льешэу зэригъэрэ-

загъэхэр къыхагъэшыгъ. Лэжыгъэу Iуахыжырэр зэрэдэгъум, хыасэхэр зэрэкъабзэхэм, уц шой, анахьэу амброзиер, зэрэхэмийтэм, машом щуухуумэгъэнхэм ишыкIэгъэ шэпхэе пстэури зэращагъэцакIэхэр эзарыгушохэрэм къыкIагъэтхыгъ.

Мыгъэ ом изытет чыгуулэжхэм афэмыорышагъэми, лэхъянм къызидихыгъэ шыкIакIеу агъэфедагъэхэм лэжыгъэхэр къызэрэзэтирагъэнагъэр, мыгъэ зыгъэхъугъэхэр къыдалтытээ, къэкIорэ ильэсэм зыфагъэхъазырэнэу зэрэшыгүүхэрэм Шъэо Аскэр къыкIигъэтхыгъ. Мы мафэм зыдэшыгъэ хызызметшIэпIе пэрытхэр яопыткэ нэмыхIхэм, нахь цыкIухэм, адэгощэнхэм фэш семинархэр зэхэцгъэнхэр игоу зэрилтытэрэ къыуац.

Хыныгъо уахьтэм хыасэхэр къэткIуханхэр, тичыгуулэжхэм яофхэм язытет, лэжыгъэу республикэм къыщаульоижырэр зыфэдэм, шыкIеу щыненгъээм къызидихыгъэхэр зэрэгэфедэхэрэм зашыдгъэгъозэнэр шэнышу хуу-гъэ, — къыуац Владимир Нарожнэм.

— Депутатыр цыфхэм ялтыклоу хадзыгъ, арышь, ар щисэтехынэ хүн фае. Ащ фэш, Парламентым идепутатэу чыгуулэжхэм пыльхэм адэжь пстэумэ апэу щыцыагъ, нэужум тихызызметшIэпIе пэрытхэм ашыщуу ОOO-у «Премиум» тыкъэклиагъ. Ильэс пчагъэкIэхэр непэрэ мафэр ебгъапшэм, тичыгуулэжхэм хэхъоныгъэу ашыгъэхэр нафа мэхъух. Ахэм уарымыгушон, къыхэмгъэшынхэ пльэкынштэп. Лэжыгъэм иложын непэ фэдэу рэхъватыгъэ хэлъэу аухынэу, къэзигъэ фэмыхъо аугъоижышунэу, осэ дэгүкли IуагъэкIышунэу тафэлъало.

Владимир Нарожнэмрэ Шъэо Аскэррэ къызэралуагъэмкэ, юнгыо уахьтэр имыкIызэ адэ муниципальне образование и ашыкIэнхэу гухэль ял.

ХҮҮТ НЭФСЭТ.

Бэдзэогъум и 8-р – унагъом, шулъэгъум ыкIи шыпкъагъэм я Маф

Сабыйим насыпыр къызыдехьы

Унагъом зэгурыоныгъэ, шхъэкIефэногъэ ильыщтмэ, кIэлэцIыкIухэм гуфэбэногъэ зэфыряэу къэхъущтхэмэ анахъэу зэлъитыгъэр бзыльфыгъэр ары.

Ар акъылышоу, йушэу псэу зыхукIа, унэгьо дахэ ышэн, зэргийекIун ыльэкишт. Непэ зигугуу къэтшыре унагъом ибысымгуаш къызэрхъухъагъэм шэн-хабзэ дахэу ильхэр илэубытыпIеу исабыйхэр егъасэх. Унагъоу къызэрхъагъэм гукIегъуногъэу, шхъэкIефэногъэу афырилэм ишIуагъекIе псынкIеу ашыщ хъугъе, егъашэм ахесыгъэм фэдэу шу щальэгъугъ.

Биданэкъо лакъом Фатимэ къызэрхъагъэр ильэс 12 хүгъэ. А уахтэм къыкIоц бзыльфыгъэр зинисэхэм игууть дахэкIа ашы, агъельапIе. Ишхъэгъусу Бисльянрэ ежырэ непэ сабыиш зэдаплу. Унагъом илэшүгъэ зэхашIеу, гуфэбэногъэ зэфыряэу къэтэджынхэм ахэр фагъасэх.

— Ильэс 23-рэ синьжыгыгь Биданэкъохэм сакъызыахъэм, — къытфелуатэ Фатимэ. — Хэтрэ бзыльфыгы къызщафыгъэр, зыщапIугъэ унагъор ыбыгынэн, нэмийкI лакъо хэхъаныр фэпсынкIеп. Ахэм шэн-хабзэу ахэльхэр, йокIе-шыкIеу ялэр шхъафы, о узэсагъэм фэдэл. Ау аэрэ мафэу мы унагъом сакъызыхъагъэм къыщегъажагъэр, егъашэм сахесыгъэм фэдэу ашыщи сыхуугъ. НысекIе къысемпильхъеу япшашъем фэдэу салытагъ. Аш мэхъанешхо илэу сэлъитэ. Унагъом гуфэбэногъэ къысфырилэн, сильйтэн чыпIе сизыгъеуца-

гъэр сигуаш ары. АшкIе лъэшэу сифэрэз. Сыгу къэмыхыгъэр шъабэу къысиложыщтыгъэх, къысигъэлэгъущтагъэх. ЗышицкIагъэм гэсэптихъде сиғъетгэтигъ, зышицкIагъэм сидах ыуагъ.

Фатимэ унэгьо лужуу къызэрхъагъэр. Пиши, гуаши, пышкIуу, пышылхуу ахесыгъ, ау ыгу хагъэкIыгъеу, е ежь ыгу ригъекIун гүшүүлээ зэралуагъеу къыхэгъыгъэр. Нысэ цыкIоу къа-хэхъагъэм дэгьюу зэрэфыщтыгъщтхэм унагъор пылтыгъ, ежь

Фатими зэригъэшшоштхэм дэшхъахыгъэп.

Адыгэ къэралыгъо университэтим адыгэ филологиремэ культурэмрэкIе ифакультет Фатимэ къуухыгъ. Тигушилэгъу сэнхъяатэу зэригъэшшоштхэм кIооф ышэнэу хъугъэп. АР-м икъэралыгъо бюджет учреждение «Унагъом ыкIи кIэлэцIыкIухэм лэпшэгъу зыфафхъухэрэ гупч» зыфиорэм ильэс заулэрэ тигушилэгъу щилэжьагъ. Нэүжым лоффшэнимрэ унагъомрэ ахэдагъыкIи ишхъэгъусэ, ильфыгъэхэм яфёо-фашIэхэр ыгъэцэкIэнхэм, бзыльфыгъэм ишпшэрылхэр зерифшшуашу ышэнхэр къихихыгъ.

Фатимэ зыщапIугъэ унагъом нахыжхъэм шхъэкIефэногъэшхо афашиныр шэншылоу илтигъ. Ятэ-янэхэу Тхъаркъохь Нурубайре Шыгъотыжье цыфныгъэ дахэ ахэлъеу ясабийхэр зэрэгэсэштхэм яшшыпкъэу пылтыгъэх. Фатимэ къызэрхъухъэгъэ унагъор лужуу нахь мышэнэми, зэгурумыоныгъэ азыфагу къихъагъэу къиххэкы-

мытэрээу зекорэм фыщылтыр къытфилуатэштагъэ. Тэр-тэрэу емрэ шүмрэ зэхэтфын тлээкынэу гупшисэхэр тигъэшштагъэх.

Фатимэ къыраюре гъесэпэхтыдэхэм анэсныр джыри чыжкэу къыщыхъущтагъэ, ау унагъо зехъэм зэкIе ыгу къэкыжыгъ. Тигушилэгъу анахъэу янэ зығиғэсагъэр пщэрхъяныр, пши-гуашхэм, нахыжхэм шхъэкIефэногъэ алигъохыныр, цыфыныгъэ хэлпэнир ары.

— СызшапIугъэ унагъом щыслэгъуу гэхээ шэн дахэхэр си-сабийхэм ахасльхъэ сшоигуу, — къытфелуатэ Фатимэ. — Ныжыр шу альгэоу, ежхэм азыфагу зэгурумыоныгъэрэ гуфэ-

зыщыхъыкIе агъэджэгү, мыгынэу кIэрэсих. Унэгьо хызметымки яшуагъэ къызэрхъялочтывым пыльых.

— Сэ къысхалхъэгъэ шэн-хабзэхэр сильфыгъэхэм зэ-рягъэшштывым сыпиль, — къытфелуатэ тигушилэгъу. — Мадинэ дахэу зэрэгшүйлэн фаер гурысэгъаю, унэгьо хызметыр зэрэзэрихъащтым цыкIу-цыкIоу фэсэгъасэ. Сэпщэрхъяами, унэр

бэнэгъэрэ ильэу згэсэнхэу сиғай. Сэри унэгьо лужуу си-къихъухъагъаш юнайтедын, яшыкIе ышэным сыпиль.

Бисльянрэ Фатимэрэ непэрэ мафэм сабыиш зэдаплу. Яльфыгъэхэм ахэр ашгэгушуукIых, арэгушох. Анахыжкэу Мадинэ ильэсипш ыныбжь, агу ифэрэ Амир ильэсигбүу хъугъэ. АнахыжкIе цыкIоу Ислыам ильэрэ мэзийрэ ыныбжь. Лъэнхыкъо зэфэшхъафхэм кIе гэхъагъэхэр ашыкхээз ясабийхэр къэтэджынхэм зэхшхэгъусэхэр пыльх.

Мадинэ къэшшою купэу «Абреки» зыфиорэм maklo. Амир дзюдом пыль. Зэш-зэшыпхуухэм еджэнэри зыIэкIагъэзэйрэп. ЕджалпIэм щызэхашэрэ зэнэкъоххэм чанэу ахэлажьэх, шытхуу тхылхэрэ къафагъэшшуашэх.

Мадинэрэ Амиррэ зэрафэльэкIыщтымкIе янэ лэпшэгъу фэхъу. АшнахыжкIе цыкIу къы-

къэсэгъэкъабзэми, сид фэдэлооф зыфсымыгъэзагъэми, гүсэсэшши. КъыскIырыплын, яшыкIе ышэным сыпиль.

Джырэ уахтэ ныбжыкIэхэм сабыибэ къа-хэхъужырэп, ашкынгыуу пыльхэм егъещынх, ау сакъызтегушыгъэ унагъор ахэм ашыщэп. Сабыим унагъом нэхъоир къызэрхъялочтывым пыльх.

Хэтрэ цыфи зыкIэхъопсыре насыпир Биданэкъомэ яунагъо иль. Непэ ныбжыкIэхэм щысэ зытыхын алъэкIыщтым ашыщых Бисльянрэ Фатимэрэ. Яшагу сабы щыхы макъе дэлүкIы, ежхэм зэгурумыоныгъэу азыфагу ильхэм уегъэрхъяты. Цыфын нахь ыгъэлэпIэрэ шэн-хабзэ дахэхэр зэрэль унагъом гухэлэу илэхэр къызэрэдхъущтхэм угупшисэжынэу щигтэп.

ГЬОНЭЖЫКЬО
Сэтэнай.

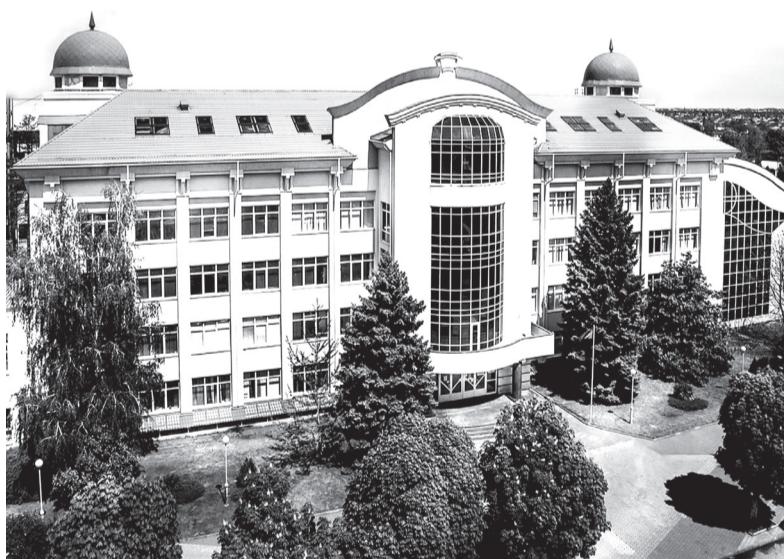
ИЛЬЭС ЕДЖЭГҮХЭР АШЫГҮҮПШЭЩХЭП

Адыгэ къэралыгъо университетыр къэзыуухырэ студентхэм «Уходя остаемся с АГУ» зыфиорэ һофтхабзэр ильэс къэс афызэхащэ.

Хабзэ зэрэхъугъэу, мы пчын хъэзэххээм ашьэрэ гээсэнхэгъэр зээзигъэтоигъэ ныбжыкъэхэр зеклэ къышызэрэугоих, ильэс еджэгүхэр зыфдагъэхэр агу къагъэкыжы. Ау мыгъэ ар нэмыхъеу рагъеклокыгъ. Адыгэ къэралыгъо университетым илчъехэр къызыщызэуухыгъэх ильэсүм къыщегъэжьагъэу онлайн шыкыэр апэрэу мы ильэсүм къызфагъэфедаагь.

Бэдзэогүм и 2-м Адыгэ къэралыгъо университетым YouTube каналэу илээ эфир занкэ щашыгъ. 2020-рэ ильэсүм ашьэрэ еджаплэр къэзыуухыгъэхэр тарихын хэщаагъэх хууѓэх. Онлайн шыкыэр къызфагъэфедээ мыш фэдэ һофтхабзэ зэрэзэхашагъэр джыри бэрэ агу къекыжыщт.

**УХОДЯ,
ОСТАЁМСЯ
С АГУ 2020**

**Сташ
Джанета**

экономический факультет

Почётный студент АГУ -2020

Каналым къихъэгъэ пстэуми һофтхабзэр зезыщхээрэм шүүфэс гущынхээр апагъохыгъэх. Ахэм къызэралаугъэмкэ, студент мин фэдизмэ мыгъэ университетыр къызэралаугъэхэр къэзыушихъатырэ дипломхэр аратыжыщтых. Ахэм лъеныхъо

зэфэшхъаф 20-м ехъурэмкэ гээсэнхгъэ программэ 67-м къышмыкъеу шэнэгъэ зэрагъэтоигъэ.

Іофтхабзэм къыхэлэжьагъэх ашьэрэ еджаплэм идеканхэр, кълээгъаджэхэр, университетым иадминистрации илъикохэр,

нэмыхъеши. Зеклэ къэгүштиагъэхэр студентхэм къафэгушуагъэх, тапэкли гъэхэгъэшүхэр ашынхэг къафалуагь.

— Щынэгъэм лъэбэкью ин щышушишт, — студентхэм закынфигъэзагь ректорэу Мамый Даутэ. — Университетыр къешуухыгъ нахь мышэмий, илчъехэр сидигуи шьощ пай зэуухыгъэштых.

Ильэс еджэгүхэм чанэу зыкъэзигъэлэгъогъэ ныбжыкъэхэр хабзэ зэрэхъугъэу университетым щагьашлох. «Почётный студент» зыфиорэ цэрэг къыратынэу факультет пэпчээ нэбгырэ къыхахырэр. Лъеныхъо зэфэшхъафхэмкэ зерифэшүүшэу зыкъэзигъэлэгъуагъэ, еджаплэм ыцэ дахэклэ рязыгъэгъогъэ ныбжыкъеихэм ацлэхэр эфир занкэмкэ къауагъэх, щитхүү тхылхэр аратыгъэх.

Еджэнхимкэ, спортымкэ, общественне һофшленхимкэ е нэмыхъе лъеныхъохэмкэ илэгүхэм къащыгъэ студентхэри джащ фэдэу агъашуагъэх.

Адыгэ къэралыгъо университетыр къэзыуухырэ студентхэр зыхэтгээгүү күлхэм яномерхэмкэ һофтхабзэр лъагъэклотаагь. Сэнаушыгъэ зыхэль ныбжыкъеихэм орэд къэоным, къешъоным, нэмыхъе лъеныхъохэм афэкулайхэм якъэгъэльэгъонхэмкэ эфир занкээр баигьэ.

Адыгэ филологилемэ культурэмрэкэ ифакультет ильэсити фыре Ѣеджэгъэхээ Беданыкъо Алан тызэрэцгъэгъозагъэмкэ, «Культура и творчество» зыфиорэ лъеныхъомкэ къихагъэшыгъэ.

— Сищынэгъэ щыщ хууѓэ

культурэмрэкэ ифакультет зэрифшьушау къуухи, шэнэгъэ куухэр зэригъэгъотыгъэх. Къихагъэшыгъээн фас студент этнографическэ проектэу «Корни» зыфиорэм ар къещакло зэрэфхэгъяагъэр. Блэкыгъэ ильэсүм мы һофтхабзэр зэрифэшьушау республикэм Ѣырагъэхкокыгъ.

— Университетыр къызэрэсүүхырэмкэ сэгүшо ыки тээкли сиғу къео, — игупшысэхэмкэ къыддэгэуашэ экономикэмкэ факультетим и «Почётный студент» зыфиорэ цэрэг къызфагъэшьохгъэ Сташу Джэнэт. — Ильэс еджэгүхэр гъэшэгъонэгъэх, гукъэхыжьэу сицэштыр бэ, тапэкли магистратурэм сицэхажыныш сишэнгъэхэм ахэзгъэхъонэу сэгүгъэ. «Почёт-

университетыр сидигуи сиғу ильшишт, аш гукъэхыжьэу фисиэхэр сиғуупшэштхэп, — къытфелуатэ Алан. — Мы ильэсүм «Уходя остаемся с АГУ» зыфиорэ һофтхабзэр нэмыхъеу зэхэшагъэ хууѓэ нахь мышэмий, мэфэклир зэрифэшьушауэу реклокыгъэу сэлтээг. Пстэуми анахь шхъаэр псаунгыгъэр къэхуумэгъэнэр ары. Цыфхэм яшинэгъончьяагь къыдэлтыгъэу зэхэшагъэ һофтхабзэрэ студентхэмкэ кълээгъаджэхэмкэ гъэшэгъонхыгъэ.

Тигушыгъэгъу еджэнхим зэрэфэшагъэм daklo искусствэри иллас. Сэнаушыгъэу хэльям хигъэхъоным фэш искусствэхэмкэ институтым чэххагъэу Ѣеджэ. Адыгэ филологилемэ

ный студент» цэрэг къызэрэсүүтэй лъэшэу сырэгушхо. Факультетим анахь студент дэгьоу сильтагь. Аш инэу сиғуупшэштхэп. һофтхабзэр мыгъэ нэмыхъеу зэрэзэхашагъэр сиғу къеуагъэп. Апэрэу онлайн шыкыэр рагъеклокыгъем итарихь тыщиц. Ари тызгэгүүхорэм ахэсэлтийтэ.

Джэнэт пшъэшэе нэгушоу Ѣыт. Еджэныр зэрикласэм daklo, университетым Ѣызэхашэрэ һофтхабзэрэхэм чанэу ахэлжэштигъ. Ильэс еджэгүхэр гъэшэгъонхэу, гум къинэжынхэу зэригъекоштхэм пылыгъ. Джы, зы уцууыкъе нахь лъагэу зильтыгъ ыкигъэхъагъэхэм зэрэхигъэхъоштим Ѣеч хэлъэп.

ГҮНЭЖЬЫКЬО Сэтэнай.

Гъэтэрэзыжынхэм атегуущыгэх

Ioфшэннымкэ Кодексым зэхъокыныгэ гъэнэфагъэхэр фэшыгъэнхэмкэ законо-проектэу «Единэ Россиим» мэкуугуум ыгузэгү Къэралыгьо Думэм рихыллагъэм бэмышгэу Челябинскэ щитегуущыгэх.

Ioфшхабзэм хэлжэвэгэх партиеу «Единэ Россиим» и Генеральнэ совет исекретарэу Андрей Турчак, Ioфшэннымкэ министрэу Антон Котяковыр, партием ифракциеу Къэралыгьо Думэм щыгэй ишаа иапэрэ гудзээ, гъэтэрэзыжынхэр кыхэзыхыгъэхэм ащищэу Андрей Исаевыр, Челябинскэ хэкум игубернаторэу Алексей Текслер, экспертихэр, Ioфшэн язытыхэрээрэ профсоюзхэмр ялтыклохэр.

Хэкум ишаа иапэрэ, хэбзэихъухээ зэлукээм идепутатхэм законым фашыгэх гъэтэрэзыжынхэм къадырагьэ.

Гъэтэрэзыжынхэм щагъэпсынкэнэу, предложениехэр бэдзэогуум и 10-м нэс къаугоинхэу. Бэдзэогуум и 21-м апэрэу Къэралыгьо Думэм гъэтэрэзыжынхэм щахэпльэнхэу рагъехъухэ.

Ioфшэннымкэ Кодексым фашыгэх гъэтэрэзыжынхэм гъэреко кыщегъэжьагьэу зэрадэлжэхэрэр шүугу къэтэгъэжьы. «Единэ Россиим» и Тхъаматэу Дмитрий Медведевым ащикэ Ioфхэр нахь агъэпсынкэнэу жъонигъуаклэм и 1-м пшъэрэиль афишигъагь. Аш үүж мазэ тешагьэу къагъэхъязырыгээ документыр партием ифракции мэкуугуум и 16-м Къэралыгьо Думэм рихыллагь.

штагь. Ioфшэннымкэ министрэу Антон Котяковым гъэтэрэзыжынхэр игоу ыльытагьэх. Сыда плома Ioфшэннымкэ Кодексэу тапэкэ зэргүзүүзэштыгъэхэр джыре Ioфхэм язытет игоу адиштэжыгъэхээ.

Андрей Турчак Ioфххабзэм кыщигуагь законопроектым итегуущыгээн шольырхэм щагъэпсынкэнэу, предложениехэр бэдзэогуум и 10-м нэс къаугоинхэу. Бэдзэогуум и 21-м апэрэу Къэралыгьо Думэм гъэтэрэзыжынхэм щахэпльэнхэу рагъехъухэ.

Ioфшэннымкэ Кодексым гъэтэрэзыжынхэу фашыгэх джыдэдэм зэрэхгэгэгоу щатегуущыгэх. Ioфххабзэм азыныкю нахьыбэр бэдзэогуум зэрахьашт. Пермскэ краим, Самарскэ, Липецкэ хэхүхэм ыкы нэмийк шольыр заулэмэ онлайн шыкыгэх гъэтэрэзыжынхэм ащатегуущыгэшты.

«Единэ Россиим» ифракции и профессионалхэр гъэтэрэзыжынхэм затегуущыгэх нэуж хэбзэгэгэуу зэлукэхэм ямурад регион парламентхэр ахэм ахагъэпльэнхэу. Бжыхэм Къэралыгьо Думэм предложение пстэуми щахэпльэнхэу раххуухэ. 2021-рэ ильэсэм шыгээ мазэм и 1-м кыщегъэжьагьэу гъэтэрэзыжынхэм куячэ яэ хүнэу «Единэ Россиим» хэтхэр мэгугъэх.

«Единэ Россиим» ифракции Адыгэ Республиком и Къэралыгьо Совет — Хасэм щыгээм зэхэсигьоу илагьэм парламентариехэм Федеральнэ законуу «Урысые Федерацием Ioфшэннымкэ и Кодекс зэхъокыныгъэхэр фэшыгъэнхэм ехыллагь» зыфиорэм ипроект осэ дэгүу кыщыратыгь, — кышигы Адыгэ Республиком и Къэралыгьо Совет — Хасэм и Тхъаматэу игуадээ, партием и Тхъаматэу Д. А. Медведевым ирэгийн общественнэ приемнэ ишаа Шъэо Аскэр. — Коронавирусым зыкыизштэм организациябэмэ тапэкэ аш фэдэ Ioфххабзэм хэлжэвэгэх партиеу «Единэ Россиим» и Генеральнэ совет исекретарэу Андрей Турчак, Ioфшэннымкэ министрэу Антон Котяковыр, партием ифракциеу Къэралыгьо Думэм щыгэй ишаа иапэрэ гудзээ, гъэтэрэзыжынхэр кыхэзыхыгъэхэм ащищэу Андрей Исаевыр, Челябинскэ хэкум игубернаторэу Алексей Текслер, экспертихэр, Ioфшэн язытыхэрээрэ профсоюзхэмр ялтыклохэр.

шаклэр зэрагъэфедэштыр нэрыльгэуу къэхъугь, Ioфшэн зэфыщытыгэхэм атегъэпсыхэгэе хабзэхэри аштэнхэ фэе. Аш фэдэ шэпхэе правовой актыр ишыклагьэу парламентариехэм альтигэ.

Депутатын кызыриуагьэмкэ, партием и Тхъаматэ ирэгийн общественнэ приемнэ мэкуугуум и 29-м кыщегъэжьагьэу бэдзэогуум и 3-м нэс зэпэлчье шыгээм тетэу зыгъэгумэкирэ Ioфыгъохэр цыифхэм кыашыгъизхайгъэх. «Единэ Россиим» ифракции хэт депутатхэмэе республикэ ирэгийн ивэдомствэхэм ялтыклохэмр аш хэлжэвэгэх. Юристхэм цыифхэм консультативнэ Iэпилгэгэу аратыгь.

Уасэхэм гъунэ альефы

2020-рэ ильэсэм иапэрэ мэзиц хабзэр зыщыбгъэфедэн плъэкыгэ практикэм изэфхыхысыжьхэм зыщатегуущыгэгэх зэхэсигьо монополием пэшүекогъэннымкэ федеральнэ къулыкъум AP-мкэ и Гъэлорышлаплэ онлайн шыгээм тетэу щыкыагь.

процент 30-м е аш ехьюу къазыхахьокэ къэралыгьом фитынгээ ил ехъ уасэр ыгъэнэфенэу ыкы тедзэхэр афишигъинхэу.

Хэбзэгъэуцугьэм къыдилтытэрэ лъэныкю пстэури гъэцэклэгээнэр, рекламэр, къэралыгьо ыкы муниципальнэ фэл-фашэхэм язаказхэр, нэмийхэри зэшохыгъэнхэм лыппльэгъэнэр 2020-рэ ильэсэм иапэрэ мэзиц монополием пэшүекогъэннымкэ Федеральнэ къулыкъум AP-мкэ и Гъэлорышлаплэ ишьэрэиль шхъэлагь. Джаш фэдэу федеральнэ къулыкъум естественнэ монополиихэм Ioф зэрэшлэрэм гъунэ льефы. А Ioфшэнэр зыфытегъэпсхьагьэр ахэм къыдагьэхырэе товархэр, агъэцэклэрэ фэл-фашэхэр кызылэклагъэхъэнхэмкэ зэкэми зэфэдэ амал ялэнэр ары.

Xалапкэ Аслын къызэриуагьэмкэ, Гъэлорышлаплэ анахьэу ынаа зытыригэтыгьэр унэе предпринимательхэм, хъызмет субъектхэм ядэо тхылхэм ахэпльэнхэр ыкы зэхэфыгъэнхэр ары. Джаш фэдэу республикэм экономикэ хэхъонигъэхэр ышынхэмкэ зиягъэ къэлкэр ыкы зэнэкъокуу шыгэхэр тэрэзээ зымыгъэфедэрэ пстэуми пшъэдэкыжь ягъэхыгъэнэм, гъэцэклэхэр хэбзэ къулыкъухэм ыкы чыпэлэ зыгъэлорышлэхыгъэхэм яшьэрэильхэр шулагь кытэу агъэцэклэнэм мэхъяншхоратыгь.

2020-рэ ильэсэм иапэрэ мэзицэу

Федеральная
Антимонопольная
Служба

пыкыгъэм юридическе ыкы физическе лицэхэм ядэо тхылль 230-рэ къулыкъум кыыгэхэм аяа. Административнэ пшъэдэкыжьхэр зэрарагъэхыгъэнхэмкэ унэшьо 84-рэ ашыгь. Сомэ миллионным ехъу тазырыр къарагъэтэжьыгь.

Монополием пэшүеклорэ хэбзэгъэуцугьэр, зээгэынгъэм ыкы реклами эпхыгьэ хэбзэгъэуцугьэр зэраукуагьхэмкэ унэшьо 43-рэ ашыгь. Хэукононгыгэ анахь инэу къыхагъэшхэрэм аяа ѿнтын ылъэнхэмкэ хэбзэгъэуцугьэр укуагьэ зэрхүгъэхэр, «торгхэм» язэхшэнкэ зээгэынгъэхэр зэраукуагьхэр, реклами икъегъэхэхэмкэ хэукононгъэхэр къызэрэхагъэшгъэхэр, нэмийхэри.

Ахэм аяа ѿнтын «Каменномостскэ къоджэ посэуплэр, ПАО-у «Кубаньэнерго», «Миехъопэ водоканалыр», МО-у «Къалэу Миехъуплэр», пшъэдэкыжьхэр ылъэнхэмкэ зиэ обществэу «Альянс», нэмийхэри.

Уасэхэмкэ Гъэлорышлаплэ Федеральнэ къулыкъум зэпхынгъэ пытэдьри. Хъызметхэр зезыхъэхэрэм, унэе предприятие инхэм, гъэцэклэхэр хэбзэ ыкы чыпэлэ зыгъэлорышлэхыгъэхэм яшьэрэильхэр шулагь кытэу агъэцэклэнэм мэхъяншхоратыгь.

KIAPR Фатим.

Ioфшхабзэм тхъамэтагьор щызэригъагь монополием пэшүекогъэннымкэ Федеральнэ къулыкъум AP-мкэ и Гъэлорышлаплэ ишаа Хъалапкэ Аслын. Аш пэублэм къызэрэшигъагьэмкэ, гъэлорышлаплэ илофшлэхэм аптечнэ организацихэм ыкы зырызыш сатыушыгъэхэм уасэу агъэуцухэрэм мафэ къэс гъунэ альяфы ыкы Адыгэим медицина маскэм уасэу щырьлэм монополием пэшүекогъэннымкэ Федеральнэ къулыкъум ялтыгъуазэ.

2020-рэ ильэсэм мэкуугуум и 26-м

ехъулэу AP-м щашыгъэ зэфэхыхысыжьхэм къызэрэгъэлтэгъуагъэмкэ, маскэм гурытимкэ сомэ 27-рэ чапыч 60-рэ ўасэ.

Мы ильэсэм гъэтхапэм и 26-м щыгэхыгъэмкэ цыфхым анахь ишыкгэхъе медицинэ пкыгъохэм ыкы ізээгүү уцхэм ахэмхъэхэрэм къэралыгьо ekonplaklэ илэу гъэпсыгъэнэм фэлорышлэрэ Федэральнэ унашьом къэралыгьом ишаа къэтхагь. Аш къыкгэлтыклоу, гущыгэ пае, масэм къыклоц мыш фэдэ медицина пкыгъохэм ыкы ізээгүү уцхэм ауасэ

«Гуфэбэгъэ лые хурэп...»

Щылэнгэ гьогоу кыкүгъэм хэти фызэппэлэкыжымэ, «Сынтиэгу арыштын ихэхэгъэр» ылон ыльэцкыщт. Ау, сыйд фэдизэу гьогоу Йонтиэ-щантэхэр зэвичинхэ фаеу хуягъеми, ыгу зыфэкорэ, тхагьо зыхигъотэрэ юфым цыфыр фэгъэзагъэ зыхукэ, ыгукли мэрхьаты, насыпышоу зельтэжы, ушэтинхэ ыпэктэ кээкыхэрэри нахь псынкэу зэпечишьух...

Людмила Петр ыпхьур 1937-рэ ильэсэм мэзаем и 25-м Краснодар краим ит къалэу Туапсэ щыпсэурэ унэгээ южум къихъухъя. Ятэу Ткачев Петр Сергей ыквэр Туапсэ икъэлэ Совет ихаматэ илэптиэгъюю юф ышэштыгъ. Янэу Анна Федор ыпхьур даптээм үтгэв.

1938-рэ ильэсэм унагъор Краснодар краим ит станицэу Лабинском къидэтысхъажыгъаг ятэ а псэуплэм икъоджэ совет ихаматэ агъэнэфагъети. Ильэс зытештээм ынж Кошхъблэ районным къыхиубытэрэ селоу Натырбые ахэр къекощыгъя, ятэ къоджэ советым ихаматэ агъэнэфагъ, янэ гурыт еджаптэ N 10-м пхэнклаклоу юхьагь.

1941-рэ ильэсэм унагъом къинишо кыфыкъокыгъ: Людмилэ ятэ жэгээзүзим илэйкыгъ. Анахь лъехъэнэ гузэжъогъум — Хэгээгу зэошхом иильэсэм сабий 3-р янэу Анна Федор ыпхьум изакьюо къытэтина фаеу хуягъе.

Сыйд фэдизэу къинигъеми, 1944-рэ ильэсэм йонгыом Людэцыкүр еджаптээм чэххагь. Колхозэу «Красный Герой» зыцагъэм кэлэццыкүмэ яштуагъэ рагъэцкыщтыгъэ: гъатхэм къегээгэ тхапэхэр къаугоищтыгъя, бжыхъэм фышхъэм лэжыгъэхэм ялхуяжынкэ адэлэштгэвх.

Ильэсхэр къызэклэлтыкүягъэх. Общественэ юфшэнэм чанэу зэрэхэлжъэрээм имызакьюо, дэгүй дэдэу зэрэджэрээм пае Людмилэ илэгъухъэм апэу ВЛКСМ-м аштэ.

— Кошхъблэ район гупчэм комсомол билетхэр къышита-

Псышопэ районным ицыиф гъашуагъэхэм ягугу къепшын зыхукэ, Людмила Ставровскаяям укыщмыуцун плэкыщтэп. Цыфхэр социальнэу ухумэгъэнхэмкэ кулыкъум ушхыагу зэфэшхыафхэм япхыгъэ юф щашэнэу зыкыифагъазэ. Ау псынкэу зышхъэ Ѣзыгъэзьејжырэр маклэп. Укъэзыуцухъхэрээм, узхэтхэм илэптиэгъу уафэхъуныр, уигуфэбагъэ альыгъээсныр зипшээрэль шхъааю зылтытэхэрэр, гуклэгпур зыль хэльэу къэхухэрэр ары а пьогум пытэу тэуцохэрэр. Мэхъянэшхо зэратьре кулыкъум Людмилэ изаслуженнэ юфыш.

тыжынхэу Ѣытгэти, тэ, Натырбые Ѣытхэм, километрэ 25-рэ фэдиз лъэсэу ткүгъагь, ыгу къэкыжы Людмилэ. — А мэфэ дэдэм джыри зыгушуагъо къыздэхъугъагь — ублэпэ классэхэгъаг. Еджаптэу сэвчилэхэн художественэ самодеятельностэу Ѣызэхажэрээм, «Тимур икомандэкэ» заджэхэрээм, чанэу сыхэлжэштгээ: шхъээзкъо пенсионерхэм, заом иветеранхэм, сэкватхэм тадээштгээ, хатэхэр афэттиштгээх, лэжыгъэм илхуяжыгъоми тиштуагъэ ядгэштгэштгээ, — къыпэдэжжы аш.

1954-рэ ильэсэм Людмилэ гурут еджаптэр къеухы ыкли аш лъыпытэу пцэжъеихъунымкэ техникумэ Астрахань дэтым чэхъэ. 1956-рэ ильэсэм дипломыр къыратыжы ыкли Тюпсэ районным пцэжъье заводэу итим къепхыгъэ цехэу Псышопэ дэтым юф ѿшэнэу агъакло.

Бзыльфыгъэ хуупхъэм илофшилакэ анаэ къытывадэ ыкли СССР-м и ВДНХ и Комитет шхъаа итыхын медаль къыфагъэшшуаш.

1979-рэ ильэсэм Ставровскаяр социальнэ фэлэ-фашшэнэм ягъэцэлэнкэ район отделым пашэ фашы. А лъехъаным Псышопэ районным исобес пстэумки нэбгыри б ныэл Ѣылажэштгээр. Ахэр зэрэмаклэм къыхээлэу юфэу зэштуахын фаер икою агъэцэлэн алькыщтыгъэ.

Цыфхэр социальнэ ухумэгъэнхэр отраслэ шхъааф зыхувьгээр 1991-рэ ильэсэм ыкли СССР-м и Ашхээрэ Совет и Президиум и Указкэ 1971-рэ ильэсэм медалэу «За трудовое отличие» зыфилорэр къыфагъэшшуашэх.

Людмилэ ишлэнгэхэм ренэу ахигъехъонэу фэягъ ыкли юф

ышээ Ѣеджэнэу чэххагь сатумкэ институтэу а лъехъаным Донецкэ дэтыгъэм. Ильэс 4 аш дэгъо Ѣеджагь. Илофшилэ уахтэм диштэу зэтэгээпсыхъэгъэним игухэл ренэу аш зидигъагь. Тонн 500 фэдиз зидэфэрэ автоматизированэ гээччыялэу Япониим къыщыдагъэгъагь цехым къызычагъэуцом ишлэгэшхо къэклэгъагь.

— А лъехъаным тицех ипродукции Краснодар край закъор арэп зылэхъяштгээр, хэгээгум икъэлабэхэм, Москва зэрэхэтэу, ар алтынэсштгээ. Тэренэу хэгээгум инароднэ хызымэт икъэгээльэгъонхэу зэхажэхэрээм тахэлажэштгээ, пшэдэкъыжыши ээрэхъырэри къыдгурьштгээ, — ыгу къэкыжы Людмилэ.

Бзыльфыгъэ хуупхъэм илофшилакэ анаэ къытывадэ ыкли СССР-м и ВДНХ и Комитет шхъаа итыхын медаль къыфагъэшшуаш.

62-рэ къыхеубытэ, анахь маклэми нэбгырэ мин 85-рэ фэдиз ашэцсэу. Ахэм язышанэ фэдизир пенсиинерх, илэптиэгъээнэфагы яшыклагь.

1992-рэ ильэсэм Л. П. Ставровскаяям иштуагъэкэ пенсионерхэмрэ сэкватнагъэ зилэхэмрэ апае пансионатэу «Волна» зыфилорэр реабилитационэ гупчэ ашыжыгъ. Краснодар краим аш фэдэ гупчэ ыпэктэ илэгээп. Псышопэ районным социальнэ илэптиэгъу зишкылагъэхэм, яунэ зэрисхэу, яфэлэ-фашшэрэ зэштуахынхэ амал ягъэ-

юфхъабзэхэм чанэу зэрахэлажъэрэм пае 1996-рэ ильэсэм Ѣытхууцэу «Урысые Федерацием цыфхэр социальнэу ухумэгъэнхэмкэ изаслуженнэ юфыш» зыфилорэр Людмилэ къыфагъэшшошагь, 2002-рэ ильэсэм — «Псышопэ районным ицыиф гъашуагъ» зыфилорэр къыфагуасыгь.

2004-рэ ильэсэм Л. П. Ставровскаяям Псышопэ районным Ѣытхууцхэрэр социальнэу ухумэгъэнхэмкэ Гээорышланлэм ипэцэ илнатэ локыжы.

— Социальнэ юфшэнэир ренэу сибурихъытгээ. Дэгъуба цыфхэм урящикигъэнэры. Сэ ренэу шу горэ цыфхэм афасшэ сшоингъу, — нэфыр ынэгү къыкыцшэу къело Людмилэ.

«Урысыем ицыиф анахь дэгъухэр» зыфилорэр энциклопедиим иредакции игъо зэрильэгтээ тетэу Л. П. Ставровскаяям 2006-рэ ильэсэм медалэу «Урысыем ицыиф анахь дэгъухэр» зыфилорэр къыфагъэшшошагь.

2009-рэ ильэсэм Краснодар краим кэлэцкылхэм яфитынгъэхэм якъэхъумэнкэ и Уполномоченэ илэптиэгъо, 2010-рэ ильэсэм Шъачэ икъэлэ зэлүкэ идепутат илэптиэгъо агъенафэ.

Теубытэгээ пытэ зинэ, Ѣэгээшхо зыхэль мы бзыльфыгъэм бэ ушэтгээштгээ зэвичигъэр. Ау ренэу ыгукэ зыдигъыгъэр зыгупшиц — цыфыр гухэль дахэу

62-рэ къыхеубытэ, анахь маклэми нэбгырэ мин 85-рэ фэдиз ашэцсэу. Ахэм язышанэ фэдизир пенсиинерх, илэптиэгъээнэфагы яшыклагь.

— Къээгъэшагъэм ызыныкьо нахьбээм цыфхэр социальнэу ухумэгъэнхэм епхыгъэ къулыкъум сицилэжьагь. Ветеранхэм, сэкватхэм, нэжь-лужхэм яоффыгъохэм мафэ къэс сяуталэштгээ ыкли мыш фэдэ зэфхысыгъ: «Гуфэбэгъэ лые хурэп», — бэ зыпэктэ къытэгъэрэ бзыльфыгъэм шъабэу къытуагъ.

НЫБЭ АНЗОР.

Футбол

«Зенит» тыфэгушо

Урысыем футболыкэ изэнэкьюкоу ашьэрэ купым щыкторэм я 25-рэ ештэгүхэр бэдээгъум и 4 — 5-м щызэхашагъех.

Зэйкігъухэр

«Динамо» — «Арсенал» — 0:1, «Спартак» — «Тамбов» — 2:3, «Крылья Советов» — «Ростов» — 0:0, «Локомотив» — «Шахцэ» — 0:0, «Ахмат» — ЦСКА — 0:4, «Уфа» — «Урал» — 1:1, «Рубин» — «Оренбург» — 1:0, «Краснодар» — «Зенит» — 2:4.

Хэта агъэмисэрэ?

«Спартак» ауж къинэхэрэм ашыщэу «Тамбовын» теклон ылъекыгъэп. Тренер шхъаалеу Доменико Тедеско зэрильтийтэ-

рэмкэ, «Спартак» ныбжыклавэ зэрэшшэрэм къыхэкэу зэнэкьюкум гъэххагъэ щишыным фэхъазырэп.

Д. Тедеско къыломэ шлонгъор къылдгурзло, ау опыт зилээрэ сида командэм зыкыщемышшэштхэр. Тренер шхъаалехэр, ешлаклохэр бащэрэ зэблахуухэбэ? «Спартак» шэнхэбээ шлагъохэр илагъэх, хэгъэгум икомандэ анахыжхэм ахалтыйтэ. Арышъ, «Спартак» зыпкь итэу ештэгэний фэш тельхаплэхэм пащхээр алъэрэмхуух. Къэкишт уахьтэм тельхатгээу юф зышээ зышлонгъор тельхаплэхэм алъыхунэу щигтэп.

Зы тақыкъ къэнэгъагъэр

«Локомотив» «Шахцэ» дештээ, зэйкігъур аухынымкэ зы тақыкъ къэнагъэу судьям пенальтири ыгъеунэфыгъ — «Шахцэ» иухумакло дысэу зэршлагъэм фэш «Локомотив» хэтэу Алексей Мирончук пенальтири ыгъецклагъ. Иггаом льешзу ар зеом, къэлэпчээпкын тыргъэфагъ. 0:0-у пчагъаэр къэнэжыгъ.

ЦСКА-р лъэкшатэ

Никола Влашич, Федор Чаловыр ЦСКА-м къыхэштийх, хагъэм илгүаор радзагъ. ЦСКА-м

итренер шхъаалеу Виктор Гончаренкэм къызэриуагъэу, командэр ылпекэ зэрэлтийтэштим ишьыккэу фэбанэ.

«Ахмат» истадион щешлагъэу 0:4-у зэйкігъур шуахъэу бэрэ къыхэкыгъэп. Араштэу ЦСКА-р лъыктиштим, медальхэм афебэнэн ылъекышт.

«Краснодар»

МЭГУГҮЭ

Гүнэгъу краим икомандэу «Краснодар» «Зенит» зылокэм, теклонгъэр къыхыным фэхъазырэгъ. Футболын щыцэрило Андрей Аршавиным къызэриуагъэу, «Краснодар» «Зенит» нахь дэгъоу ештээ, пенальтири Вандсон зэгъэцакэм, Иггаор хагъэм ридзэн ылъекыгъэп. Къэлэпчээштэу Луневым Иггаор къызэкидзэжыгъ. А уахьтэм 1:1-у пчагъаэр щигтэп. Аш ыуж пенальтири Дзюбэ дидзагъ.

«Краснодар» бэрэ ылпекэ зильшиштигъ, дахэу ештэгъ, ау чы зээлизим ухумаклохэм хэуконоштэ башэ щашыгъ.

«Зенит» зэкілэвийкло гъогогуито хэгъэгум дышшэ медальхэр къышыдихыгъэх. Тренер шхъаалеу Сергей Семак къылуагъ къэклишт илээштэу «Зенит» дышшэ зэрэфбэнэштэри. Сергей Семак бэдзэогъум и 5-м аперэу тэтэж зэрэхуухэм, «Зенит» дышшээр къызэрэдихыгъэм афэштэфэгушо.

Ештэгъу 4

Командэ пэлчэе ештэгъу 4 къыфэнагъ. Медальхэр зыхьыштхэри, ашьэрэ купым хагъэ-

кыштхэри илээштэ зэнэкьюкум ыуж къэнэфэштых.

Чыпшэхэр

1. «Зенит» — 62
2. «Локомотив» — 49
3. «Краснодар» — 45
4. ЦСКА — 43
5. «Ростов» — 43
6. «Уфа» — 33
7. «Динамо» — 32
8. «Урал» — 32
9. «Спартак» — 32
10. «Арсенал» — 31
11. «Шахцэ» — 30
12. «Рубин» — 30
13. «Тамбов» — 28
14. «Ахмат» — 27
15. «Кр. Советов» — 24
16. «Оренбург» — 23

Я 27-рэ зэйкігъухэр

- 7.07, 18:30**
«Тамбов» — «Ахмат»
7.07, 20:30
«Арсенал» — «Кр. Советов»
8.07, 16:00
«Оренбург» — ЦСКА
8.07, 18:00
«Зенит» — «Шахцэ»
8.07, 20:30
«Спартак» — «Локомотив»
8.07, 20:30
«Ростов» — «Уфа»
9.07, 17:00
«Урал» — «Динамо»
9.07, 20:30
«Рубин» — «Краснодар»
Шъунаэ тешүудэ: «Краснодар» — «Динамо» — бэдзэогъум и 19-м зэдешштых.

**Зэхэзышагъэр
ыкыи къыдэзыгъэкшэр:**
Адыгэ Республиком лъяпкэ Иофхэмкэ, Иэкыб къэралхэм ачылсаурэ тильэпкэгъухэм адьярэз эзхыныгъэхэмкэ ыкыи
къэбар жуугъэм иамалхэмкэ и Комитет

Адресыр:
ур. Крестьянскэр, 236

Редакциер зыдэшшийэр:
385000,
къ. Мыекуапэ,
ур. Первомайскэр,
197.

Телефонхэр:
приемнэр:
52-16-79,

Редакцием авторхэм къаихырэп А4-кэ заджэхэрэ тхъапхэу зипчъагъэкэ 5-м емыхъхэрэр ары. Сатырхэм азыфагу 1,5-рэ дэлтээ, шрифтыр 12-м нахи цыкунэу щытэп. Мы шапхъэхэм адимыштэрэ тхъгъэхэр редакцием зэкегъэкшорыгъ.

E-mail: adyvoice@mail.ru

Зыщаушыхъятыгъэр:
Урысыем Федерацием хэутын Иофхэмкэ, телефони радиокъэтынхэмкэ ыкыи зэлъыгъэсэйкэ амалхэмкэ и Министерствэ и Темир-Кавказ чыпшэхэрэштэ, зираушыхъятыгъэ номерыр

ПИ №ТУ23-00916

Зыщаушыхъятыгъэр
ОАО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
къ. Мыекуапэ,
ур. Пионерскэр,
268

**Зэкілэвийкло
4483**
Индексхэр
П 4326
П 3816
Зак. 1215

Хэутынум узцыкээтхэнэу щыт уахътэр
Сыхьатыр
18.00
Зыщаушыхъятыгъэхэу
уахътэр
Сыхьатыр
18.00

Редактор
шхъаалеу
Дэрбэ Т. И.

Редактор шхъаалеу
игуадзэр
Мэцшлээко
С. А.

Пишидэгъыж
зыхьырэ секретарыр
Тхъаркъохъ
А. Н.

Сурэтын итхэр: Нэмэтилээко Аскэрэ
Кристина Морозовамэр.

— Кристина Морозовам тыфэрэз, — elo физкультурамкэ ыкыи спортымкэ Институтын ишащэу Бгъуашэ Айдэмэр. — Дэгъоу едже, общественне юфыгъохэм чанэу ахэлажье.

Бжыхъэм Урысыем изэнэкьюхэм къашызыхыгъэ шыгэштхэм Кристина

Морозовам зафегъэхъазыры. Дышшээр ушу-саньдамкэ къыдихын, дунээ зэйкігъухэм ахэлэжээн имурад.

Спортыр гукэ къыхээхыгъэ шыгашьэм Адыгэ Республиком ыцэлээгъэу өлтэй, игъэхъагъэхэм зэрахигъэхъоштим пыль.

Нэклубгъор зыгъэхъазырыгъэр ЕМТЫЛН Нурбий.

Адыгейм спорт щыцэриохэр

Республикэм иштыхъу алэты

Къокыпшэм спорт лъэпкхэм зафэзыгъэсэрэ Кристина Морозовар Урысыем изэнэкьюкуу хэлэжжэшт.

— Ушу-саньдамкэ ыкыи Къокыпшэм Иэкэ ишхъээзээкъоу зэнэкьюхэмкэ Урысыем спортымкэ имастер 2019-рэ ильэсэм хъугъэ, — къытиуагъ Адыгэ Республиком спорт еджаплэу N 2-м ишащэу, Урысыем, Адыгэ им язаслуженнэ тренерэу Хьот Юныс. — Адыгэ къэралыгъо университетын физкультурэмрэ дэждоморэкэ и Институт Кристина Морозовар щеджэ. Европэм, дунаим язэнэкьюхэм хагъэу-нэфыкырэ чыпшэхэр къашыдигъэхъэх.

Урысыем ушу-саньдамкэ и Кубок гъогогуу 6, Урысыем изэнэкьюкуу гъогогуу 6 дышшэ медальхэр къашызыхыгъэ шыгашьэр Мыеекуапэ щэпсэй.

— Гукэгъу хэль, цыфышу, спорт лъэпкхэм зафигъэсэним-

кэ гуэтныгъэ ин къызыхегъафэ, — къелуатэ Адыгэ Республиком изаслуженнэ тренерэу Нэмэтилээко Аскэр. — Ильэсэйхэу хъугъэу Кристина сирипаш, спортын фыщытыкэу фырилээм осэ ин фэсэшь.

— Спортыр сшогъэштэгъон, — тизэдэгүүштэгъу къыхэлажье Кристина Морозовар. — Тренер-къэлэгэйгъаджэхэр Иэпилэгъэ къызэрэсфэхъухэрэм ишуагъэхъээкэ зэнэкьюхэм дэгъоу зафэсэгъэхъазыры.

2019-рэ ильэсэм Адыгэим спортсмен ыкыи итренер анахь дэгъуухэу республикэм къыщыхыгъэхэм ашыщых Кристина Морозовамэр Нэмэтилээко Аскэр. Зэнэкьюхэм ахэлэжжэнхэм фэш загъэхъазыры зыхъукэе уахътэр сиыгыу агъэлжэлэ.